

Извештај о раду Савеза гуслара Србије

ПОЧЕТАК САРАДЊЕ СГС И АГЕНЦИЈЕ

У јуну месецу 2010. године власница Агенција „Aida Way“, из Крагујевца ступа у контакт са тек изабраним председником Савеза гуслара Србије, г-дином Радованом Пековићем из Краљева.

Тема првог састанка је била, идеја и идејно решење од стране агенције према СГС, о комплексној Интернет презентацији. Пројекат је презентован у штампаном облику и усменом излагању, дата су комплетна објашњења о сваком детаљу презентације.

Пројекат је замишљен као комплексна интернет презентација у смислу представљања 37 година рада СГС као и свих активних друштава у оквиру њега, истакнутих појединаца, љубитеља, донатора, манифестација, фестивала, гусларских вечери у писаној, видео и аудио форми. Затим објављивање каталога, публикација, монографија, пројеката... Представљање аудио и видео издања снимљених од стране појединаца. Израда пројеката за конкурсе Министарства културе Републике Србије, Министарства Дијаспоре Републике Србије и на свим конкурсима који се односе на заштиту нематеријалне српске баштине, све до момента када би путем електронске продавнице Савез могао да остварује приход од продатих публикација, цд-ова, гусала... Архивирање сваког податка који може да обједини рад и архиву СГС и успостављање електронске комуникације између друштава и савеза као и дијаспоре. Предлог г-дина Пековића је био да се комплетна идеја презентује приликом прве седнице Скупштине СГС свим члановима Извршног одбора као и појединцима и председницима друштава.

Прва таква прилика указала се 17. јула 2010. године у Обреновцу, у просторијама ДГ „Никола Тесла“. Агенцију су заступали чланови: ПР Мирјана Ивановић, ПР Радомир Павлица, Бојана Љиљак, и Срђан Басарић. Касније је пројекат преузела власница – Мирјана Ивановић и ПР Радомир Павлица испред агенције „Aida Way“, и Срђан Раденковић испред агенције “Web Portal” из Крагујевца, сарадник агенције „Aida Way“ за израду Интернет презентација је господин Басарић због посла отишао у иностранство.

У Обреновцу је образложена идеја и крајњи циљ, пројекат приложен у штампаном облику на увид већини представника СГС.

ДОСАДАШЊА И САДАШЊА АРХИВА

У међувремену одржан је још један састанак између представника агенције и председника СГС Радована Пековића где је установљено да Савез гуслара Србије не поседује сопствену архиву, да је документација разбацана, да нико није сигуран ни у ком је облику и ширини архива, а ни колико може да се сакупи података, јер делови се налазе код појединаца који су то сакупљали из личног интереса и љубави према гуслама. Саопштено је на састанку да делимичне податке агенција може добити из листа „ГУСЛЕ“, али је такође установљено да Савез не поседује ни један број ЛИСТА, већ прикупљање издатих бројева морамо тражити од гуслара који их поседују. Долази се до катастрофалних података да су такорећи свих 37 година до тог момента само у личним архивама за које се незна ни о коликој архиви говоримо као и то да нико никада није то радио у име СГС. Сама помисао да се незна ни прави број

активних друштава и да не постоји евиденција председника, секретара или особа које их заступају, да је електронска комуникација на веома лошем нивоу, долази се до закључка да остварење пројекта Интернет презентације готово немогућ и да мора да се одложи за период од две године под условом да се истог момента крене у реализацију сакупљања архиве и да сви предстваници друштава изађу Савезу у сусрет и у што краћем року доставе све што знају и имају о друштвима гуслара и раду СГС. Првобитна идеја Интернет презентације се ставља у други план и разговори теку у правцу да се оформи тим људи, гуслара или љубитеља који желе да се укључе у рад и формирају читаву архиву. Бар за почетну презентацију пројекта, а да агенција за то време ради на осмишљавању самог Пројекта.

У августу месецу указала се прилика за поновно виђење и представник агенције ПР Мирјана Ивановић је такође присуствовала састанку у Обреновцу и у кратким цртама изнела стварно стање архиве СГС. Г-дин Радован Пековић је апеловао на све присутне да помогну око реализације пројекта, јер је он врло важан део заштите ГУСАЛА.

Прве реакције су биле различите и с обзиром да никада ни једна агенција није била ангажована на оваквим и сличним пројектима било је неповерења. Пројекат и идеја су ипак прихваћене од већине друштава као потреба да се гусле и рад СГС представе целом свету. Том приликом су подељени Уговори о заступању агенције свим друштвима и декларације како би лакше доставили податке о друштвима. Свакодневно се из агенције апеловало на представнике друштава да у што краћем року доставе податке.

У наредном периоду председник савеза Радован Пековић је потрошио месец дана сопственог времена и многобројне телефонске импулсе, контактирајући много пријатеља, гуслара и љубитеља како би сакупио контакт телефоне и формирао било какву листу активних друштава и појединаца да се започне рад на прикупљању документације.

Установљено је да постоји 41 друштво гуслара, али да неколико више нису активна, као и то да се уназад неколико година поједина друштва нису се активно бавила промовисањем гусала у смислу одржавања било каквих гусларских вечери а ни учествовања на фестивалима.

Увидом председника у техничку опремљеност агенције и резултате истраживања у области нематеријалне културне баштине и у огромну жељу запослених из агенције да се реализује што више пројеката из наведене области, потребом обједињавања информација, електронског архивирања и уједињењем многобројних сличних друштава, долази до закључка да сарадња са агенцијом може допринети развоју СГС и огромно богатство које се временом може надоградити са сарадњом стручних особа из етно и етномузиколошких области, и тада настаје план рада ка путу БРЕНДИРАЊА ГУСАЛА И ЕПСКЕ ПЕСМЕ.

У међувремену дат је и предлог да власница агенције Мирјана Ивановић, као носилац пројекта, постане секретар СГС, уз образложење да ће тако постати главни координатор за прикупљање архиве СГС и свих друштава и неко ко ће предано и професионално радити на архивирању података, а када се укаже прилика да се лакше реализује ПРОЈЕКАТ ИНТЕРНЕТ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ. Агенција уступа део својих пословних просторија за архиву СГС као и комплетну техничку опрему.

ЕЛЕКТРОНСКА АРХИВА

Адресе друштава и маил листа, Акта СГС (Статут, Пропозиције, Пријаве, Одлуке, Овлашћења, Уговори, Извештаји са Скупштина и седница ИО, Документација за Стручна тела, Закони), Билтени СГС и друштава, **Биографије** (председника, секретара, уредника Листа Гусле, биографије гуслара и младих гуслара), **ДВД ЦД Емисије и обичаји** (Божић и Крсна слава Пљевља, серијал Долином Ибра кроз векове, Етно бисери Пљевља, По потоњој – емисија Милош Чепић, Ђело на виђело – емисија Милош Чепић, Пљеваљска свадба – емисија Милош Чепић, Српско посјело – емисија Милош Чепић, Мелос грбљанско вече – репоратжа Краљево ДГ Жича, Репортажа са тв Кошаве из јула 2005 године Светлана Стевић, Бисери Краљево 19.05.2009. ДГ Жича), **АУДИО ЦД извођачи** (Ђорђије Ђоко Копривица, Македонске севдалинке, Милице Дугалић, Миломир Миљанић, днд цд народни гуслар Милош Чепић, Старе народне песме), **Чланске карте** (ДГ Карађорђе, ДГ Жича), **Дописи** (послати друштвима гуслара, покровитељима, разни дописи, дописи за фестивале, дописи за градоначенике општина, дописи институцијама, медијима, Министарствима, писма за подршку), **Презентација савеза и друштава гуслара** (ДГ Цар Лазар, ДГ Милан Тепић, ДГ Милош Обилић, ДГ Никола Тесла, ДГ Први српски устанак, ДГ Стара Херцеговина, ДГ Студент, ДГ Вук Караџић, ДГ Бановић Страхиња, ДГ Јабланица, ДГ Карађорђе, ДГ Стеван Немања Прибој, ДГ Жича, ДГ Вук Караџић Лозница, ДГ Танаско Рајић Чачак, ДГ Бранко Радичевић Нова Пазова), **Епске песме** (1254 песама, 100 текстова из вукове збирке, Његош и Радован Бећировић), **ДВД ЦД – филмови за заштиту гусала семинар** (Звечане, Косово), **Гусларске вечери днд цд, Историја СГС, Конкурси** (Интернет презентација, Међународни фестивал младих гуслара, Светосавска Академија Гусала, Мајка Српкиња, Лист гусла, монографија, документарни филм, емисија о гуслама), **Лист ГУСЛЕ** (Презентација, електронка презентација свих издатих листова, текстови за лист, дописи, сарадња са РТС, фотографије за лист, препоруке за лист), **ЛОГО и меморандум СГС и друштава, Упуства за рад, Предлог визит карти, Презентација СГС, Програм за фестивале, Савезни и републички Фестивали** (днд цв манифестација Деца су Ивандањско цвеће јул 2007, Етно фестивал за децу, Фестивал млдих гуслара 2011, Листе, одлуке за фестивале, републички фестивали: 11.фестивал у Краљеву, 18.фестивал у К.Митровици, 19. Фестивал у Тополи, 32. Фестивал у Краљеву, децији фестивал у Обреновцу, фестивал у Пријеполу 2007, Фестивал у Војводини, такмичење гуслара 2007, и 2008. Године, извештаји са фестивала, 34. Фестивал у Пљевљима, фестивал у Црној Гори, фотографије и видео снимци), **Секретар**(биографија, семинари, рад са СГС...), **Удружења**(сарадња са другим удружењима, УДР. ЗОРА Крагујевац, **Разно...**

ПРЕЗЕНТАЦИЈА ДРУШТАВА ГУСЛАРА

У септембру месецу агенција добија прву архиву контакт телефона и од стране председника прве регистраторе постојеће архиве, дописа, решења, статута, пропозиција, сарадника, евиденцију рада најуспешнијих и најактивнијих друштава. Агенција наставља свакодневно да ступа у контакт телефонским путем са представницима гусларства.

Наилазимо на одобравање, али веома резервисано, јер колико год да су сви свесни идеје скоро да већина сумња у могућу реализацију пројекта или женског секретара. Послата су прва писма председницима друштава која се чувају у електронском облику у агенцији, затим контактиране су многобројне особе из света етнологије и разних институција које би могле и требало да подрже пројекат.

ПРЕЗЕНТАЦИЈА СГС ИНСТИТУЦИЈАМА

У самом старту дошло се до нових сазнања како на овом небу и у очима надлежних стоје гусле и СГС, као и то колико су уопште спремни да подрже пројекте. На мала врата, тим је кренуо у експанзију, вршећи свакодневно притиске и остварењем контаката дошли до одређених особа које нису имале појма како СГС функционише и колико је гусларство распрострањено, као и колико има активних друштава. Такође су контактиране све државне институције и кабинети почев од председника Републике Србије до последњег министарства.

На опште задовољство стизали су и први одговори. Добили смо одговор и од стране кабинета Бориса Тадића, Министарства културе и Министарства дијаспоре. Обновљени су контакти са Дијаспором.

САРАДЊА СА РТС-ОМ И ОСТАЛИМ МЕДИЈИМА

Следећи корак је био контакт са Јавним сервисом Србије – РТС. Послати су дописи директору Александру Тијанићу, главном и одговорном уреднику Мирку Аврамовићу, и свим члановима Управног одбора, свим уредницима појединачно, мејлом и поштом.

Убрзо председник Пековић, је контактиран од стране главног уредника који је изразио своје велико задовољство и заинтересованост, али је саопштио и реалну слику РТС и интересовање челника за гусларство. Схватили смо да нам челници РТС –а нису наклоњени, али да упорним дописима и залагањем имамо шансе да нам посвете пажњу и да реализујемо неке од предлога сарадње. Такође су контактирани и други национални и регионални медији.

Затим у априлу месецу, пре Васкрса, успели смо после неколико отказаних састанака да закажемо састанак са Уредницом традиционалног програма г -ђом Светланом Цецом Азаџац, иначе великим познаваоцем Српске културе и љубитељем гусала, која нас је одушевила својом причом и обећањем да ће дати све од себе да у наредном периоду направи прве кораке за покретање едукативне традиционалне емисије о Гуслама и гусларству, раду савеза и организовању фестивала. Послати су сценарији за традиционални и образовни програм. Дати предлози људи који треба да буду укључени у реализацију истих.

До тог момента већ је, великим делом, оформљена прва архива СГС у електронској форми и били смо у могућности да Светлани пошаљемо велики број видео, аудио и штампаног материјала како би се уверила о бројности друштава, озбиљном раду СГС и појединачно, као и то да поседујемо квалитетне гусларе, сараднике и материјал за серијал емисија о гусларству. Вршили смо притисак да је крајње време да према могућностима РТС, буду у наредном периоду пропраћени фестивали, и поједине гусларске вечери. Остало је на обећању и њеном личном ангажовању, с обзиром на то да нисмо омиљени код главешина РТС-а.

ПРОЈЕКАТ ИНТЕРНЕТ ПРЕЗЕНТАЦИЈА

У децембру почиње рад на изради Пројекта Интернет презентације гусала под називом: Светионик српске културе – Гусле. Рад на пројекту је трајао месец дана уз свакодневно контактирање стручњака из етно области, љубитеља, представника гусларства. На пројекту су свакодневно радили Радован Пековић, Мирјана Ивановић, Радомир Павлица, Срђан Раденковић уз консултације Жељка Чуровића, Др Данке Лајић Михајловић, песника Божицара Глоговца, Проф. Др Андреја Фајгеља, Др Димитрија Големовића, Проф. Мило Ломпара, Проф. Драгана Лакићевића, Илије Чабаркапе, Светолика Лазовића, секретара Српске Круне Мирјане Раденковић, Слободана Драшковића, Представника Савеза Душаново Царство и Савеза Републике Српске и младих гуслара Милана Мрдовића, Саве З. Станишића као и представника из Војводине. Било је довољно да створимо велико интересовање код сарадника и да будемо константно у контакту како би добијали мишљења, информације из њиховог огромног искуства о гулама, гусларима и постојању друштава. Анимиран је велики број стручњака и познаваоца гусала, академских грађана а све у правцу што брже реализације пројекта. Добили смо са њихове стране велики број препорука како за пројекат тако и за фестивале. Многи од њих су се својим образом и статусом zaloжили код надлежних институција за гусле и озбиљан рад као и то да су се позитивно изјаснили о ангажовању менаџмента и у њиховим очима смо стекли озбиљну слику СГС.

Дугујемо им велику захвалност за учешће у раду и разумевање које су показали за едукацију Мирјане Ивановић као секретара и идејног творца пројекта. Свакако мора се истаћи огромно пожртвовање председника Радована Пековића који је у процесу настајања пројекта провео сате у информисању и креирању правца за реализацију пројекта и тиме дао немерљив допринос пројекту и гулама.

Пројекат је задовољио све норме конкурса како описом тако и техничким карактеристикама. Почетна фаза пројекта у финансијском смислу је износила би почетних 300.000,00 динара, друга фаза повезивања од 5000 - 10.000 еура, а као последња завршна фаза у будућности, предвиђенизнос портала је на око 15.000 еура чиме би савез имао један од најомплекснијих портала у овој области и остварио замисао да остварује финансијску добит и средства од свог сопственог рада, која би се лако пратила и била доступна сваком појединцу, који би такође имали финансијску корист од свој рада, залагања и чланства у СГС.

Са дорадом овог пројекта направили смо пројекат сличног садржаја којим смо конкурисали у јануару 2011. године на конкурс Министарства културе РС и Министарства Дијаспоре РС. На конкурс Министарства културе РС по послатом пројекту одобрена су средства за почетну фазу Интернет презентације у вредности од 150.000,00 динара што је за СГС значајан тренутак и веома важна ствар јер смо коначно успели да их анимирамо за више циљеве, односно за национални интерес свих друштава.

ПРОЈЕКТИ ЗА ДРУШТВА

У јануару месецу 2011. године представници агенције су активно учествовали са ДГ „Карађорђе“ у реализацији Светосавске академије гусала, у припреми, комуникацији, реклами, организацији, као и изради пројекта за Светосавску академију за конкурс градског министарства за културу града Крагујевца и за конкурс Министарства Дијаспоре.

Крајем јануара и почетком фебруара одрађен је и пројекат за ДГ Жича за „Први фестивал младих гуслара“ у Краљевицу са којим смо конкурисали на званичним конкурсима Министарства културе и Дијаспоре и на конкурсима локалне самоуправе града Краљевице. На конкурсима је по пројекту одобрена надокнада у вредности 100.000.00 динара.

Да се вратимо на архиву СГС. Од новембра месеца 2010. године почињу да стижу први материјали у електронском и писаном облику, уговори од стране друштава и декларације. Отворен је и профил СГС на Фејсбуку како би комуникација била олакшана свима који користе ову глобалну мрежу да имају прилике да нас информишу о својим дешавањима, да лакше комуницирамо и да нам прослеђују материјале у писаној форми.

Тако брже долазимо до података о друштвима, и уједно објављујемо сваки послати документ јавности. Сваки објављен текст је био у сарадњи са председницима друштава или појединцем који га је савезу проследио. Сваки документ је сачуван у оригиналној форми или електронској пошти као и у фолдеру друштва.

ИСТРАЖИВАЊЕ, УНЕСКО

Затим смо упутили допис свим друштвима гуслара и појединцима да уколико имају идеју, манифестацију, Крсну славу, годишњицу или било који материјал, за који сматрају да агенција може да им помогне у смислу израде пројекта, да исто проследи агенцији.

Уласком у последње фазе израде портала добили би велику могућност и необориве чињенице да институција која траје 40 година има велико богатство које треба и мора заштитити УНЕСКО.

Претходним истраживањем дошли смо до сазнања и доказног материјала која земља и шта је урадила по питању гусала и заштите код УНЕСКО - а. Поражавајућа чињеница је да су Муслимани у Зеници пре четири године одржали симпозијум и својим пројектима покренули заштиту код УНЕСКА, да гусле буду заштићено њихово благо. Такође је Косово (Албанија) две године испред Србије у покушају да гусле (лахуту) заштите код УНЕСКО – а. Већ су предузели озбиљне кораке на том плану, шаљући видео и друге материјале УНЕСКО – у. Косовска влада је заузела став да жели да гусле заштити као своју нематеријалну културну баштину и самим тим добије право да располаже свим вредностима (историјским, традиционалним и материјалним) које имају гусле. Такође, ка том путу је кренула и Хрватска врло озбиљно (заштиту је „Ојкање“ као свој традиционални начин извођења песама иако се добро зна да су Срби зачетници и творци истог), а то значи да смо у великом кашњењу и да свака неодлучност и минирање наставка рада на брендирању гусала као СРПСКЕ нематеријалне баштине значи да ћемо у будућности вероватно плаћати коришћење овог инструмента на фестивалима и у јавности некој од ове две земље. Тако да, уместо да заштитимо „српско благо“ и да наша деца користе благодети истог, ми очигледно желимо да извучемо још неку корист од гусала док су јоште „наше“ и да се дичимо српством и проклињемо оне који нам узеше нашу „светињу“. У архиви Савеза гуслара Србије поседујемо све доказе о претходним наводима у писаном и видео формату коју нам је уступио Проф. Андреј Фајгел.

ИЗРАДА АКТА И ПРАТЕЋЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ

Са стране агенције и господина Пековића уложени су велики напори да се прибави статусна документација Савеза гуслара Србије (Решење, Статут и др. акти), пошто очигледно нису имали довољно разумевања код људи код којих је исто било на „чувању“. Због промена закона о удружењима било је потребно да се удружење пререгиструје код Агенције за привредне регистре, јер без решења и Статута СГС као да не постоји и не може да аплицира или да тражи помоћ од било које установе, министарства и др. Статут је коначно уобличен, као несебичан рад господина Милутина Шарца, господина Илије Чабаркапе и господина Радована Пековића, и направљен онако како то треба да изгледа у функционалној и визуелној форми и достављен свим друштвима.

Велики напор је направљен и на пољу Пропозиција за фестивале и фестивал младих, које су биле доступне само појединцима и то оне које су углавном старијег датума. После седнице Скупштине и Извршног одбора СГС требало је имплементирати промене у постојеће пропозиције и све то ускладити са Статутом. Немерљив допринос и помоћ у овом делу је дао господин Милутин Шарац који није штедео своје време и знање да допринесе стварању Пропозиција које су биле предлог ИО СГС. Коначну верзију агенција је преуредила, оформила, укоричила и послала друштвима. Као презентативни узорак у боји сачувала у архиви и послала свим важним личностима како би документовала озбиљност у раду СГС.

Тим се потрудио да сваки потребни документ који прати рад Савеза и фестивала буде једном уредно и јасно дефинисан и да архива буде јединствена. На основу постојећих Пријава за фестивале донели смо одлуку о јединственим Пријавама у електронској форми за сваки фестивал понаособ. Свако друштво гуслара је пратећу документацију за фестивале добило или у електронској форми или поштом. У периоду месец дана пре одржавања фестивала често је успостављана комуникација између председника, секретара, представника друштава и чланова а посебно са учесницима који су послали своје пријаве. Свака пријава је евидентирана истог момента, обављена консултација од стране секретара уколико је било неких пропуста или нејасноћа. Комуникација свих друштава и учесника је била на високом нивоу. Свакодневно су анимирана друштва да прихвате учешће на фестивалу и да се овакве манифестације омасове.

ЛИСТ ГУСЛЕ

Сарадња на поновном излажењу листа ГУСЛЕ, највећим делом се одвијала са уредником листа Жељком Чуровићем. Сакупљеним и евидентираним листовима гусле од првог до последњег броја у оквиру СГС и два броја од стране дијаспоре упознали смо делимично рад савеза, појединаца као и сазнали много о фестивалима, сарадницима савеза. Комплетна архива листа претворена је у електронску форму, тј. Скенирани сви листови и направљена презентација листа ГУСЛЕ. Лист је презентован у неколико институција као и на РТС. Информације које нам је прослеђивао Жељко Чуровић су биле исцрпне и обимне. Ступили смо у контакт са већином сарадника листа и разменили велико искуство и задовољство појединаца који желе поново да се укључе у рад листа. Пратили смо рад г'дина Чуровића и његово огромно залагање да се излажење листа поново покрене и то у завидном тиражу. Активно учешће агенције у креирању новог броја, и будућих бројева, размена идеја, слање у електронском формату прикупљених података, писама, дописа, извештаја олакшало је рад и уреднику и графичкој припреми листа. И овом приликом је доказано колико је значајан уложени рад и колико олакшана комуникација

сарадника. Направљени су посебни фолдери у којима се издваја све што је везано за лист ГУСЛЕ. Направљени су планови за дистрибуцију листа и финансијски план опстанка у будућем периоду уколико се сва друштва заузму и одрже своја обећана да сопственом куповином одређеног броја подрже даље излажење листа. Лист Гусле сада поседује сопствену промоцију у ел. Форми која се лако презентује. За лист Гусле су припремљени пројекти за конкурсе код Министарстава и институција које помажу таква издања као и пројекат за монографију и документарни филм.

ИЗВЕШТАЈ СА МАНИФЕСТАЦИЈА И СЕДНИЦА

Као руководећи тим СГС у предходних 11 месеци трудили смо се да испратимо већи број организованих манифестација од стране друштава, појединаца и удружења. Присуствовали 34. Фестивалу српских гуслар у Пљевљима и представили се свим представницима као и план рада СГС, били присутни на свим Скупштинама и Извршним Одборима СГС, на предивном концерту младог Милана Мрдовића, Крсној слави ДГ Никола Тесла у Обреновцу, на неколико добротворних вечери посвећене Краљеву. Жао нам је што из оправданих разлога нисмо присуствовали Крсној слави ДГ Цар Лазар из Приштине, манифестацији ДГ Стара Херцеговина из Београда, фестивалу Удружења гуслара Војводине јер су се неке од наведених манифестација одржавале истовремено или су нас спречили објективни разлози. Свима се захваљујемо на позиву и части коју су нам указали. Напомињемо и то да је одлазак на све поменуте манифестације био о сопственом трошку. У току мандата одржано је више Седница Скупштине и Седница ИО на којима смо били присутни и манкимално се заложили да оне буду исоштване и да на њима обавестимо присутне о раду и дешавањима, углавном у усменом облику. На све састанке смо долазили у сопственој режији са вољом и задовољством и овим путем се захваљујемо свима који су нас дочекали и учествовали у раду. Сви извештаји се налазе у архиви у електронском облику као и извештаји са седница друштава које су нам проследили.

ФЕСТИВАЛИ

Фестивали су били посебна прича која је подразумевала велики рад, много времена, телефонских разговора, усаглашавања. У овом извештају смо делимично већ представили део рада и припрему аката и документације за фестивале. С обзиром да се по први пут организовао **Фестивал младих српских гуслара до 18 година**, чији је домаћин било ДГ Жича из Краљева, требало је прилагодити и направити много планова а такође их и реализовати у овако тешким условима. Чини нам се да је домаћин учинио и више од очекиваног. Било је бојазности да ли ће фестивал успети, из једног јединог разлога да ли ће се одазвати довољан број учесника. С обзиром да је фестивал био у надлежности Савеза српских гуслара и подразумевао тројну комуникацију требало је на време, које нам је било јако оскудно, проследити јединствене Пријаве, Пропозиције. Евидентирати и анимирати друштва да организују децу и на време пошаљу како пријаве тако и дођу из даљине на фестивал. Домаћин је у потпуности прихватио обавезе а самим тим и трошкове свих учесника, стручног жирија, превоза, ручка за 150 гостију, Крсне славе, и наравно трошкова припреме и организовања фестивала. У овај фестивал је утрошено око 4000 еура. На фестивалу је пријављено 30 младих гуслара од којих се на аудицији појавило 26 гуслара. Сценографија, озвучење и пратећа опрема, снимање фестивала, плакете, дипломе, мајице и други вредни поклони били су на завидном нивоу и могу служити за пример. Као прва оваква манифестација сигурно је да је имала и недостатака али су они занемарљиви у односу на лепоту коју су нам приуштила млада деца са гуслама

у рукама. Имали смо привилегују да РТС први пут обрати пажњу и дозволи нам неколико минута да победница фестивала представи лепоту фестивала и свог умећа као и да се најави наредни 19. Фестивал гуслара у Тополи. Свакако недовољно пажње са њихове стране али је и то знак да смо им својим наметањем скренули пажњу. Односно заслужна особа за гостовање у Јутарњем програму је уредница Светлана Азањац. Агенција је испратила својим радом сваки документ, допис, анимирање медија, обавештења стручног жирија, комуникацију између савеза, евиденцију учесника као и комплетна техничка подршка техничке комисије. Сарадња са представницима ДГ Жиче је била на највишем нивоу. По завршетку фестивала архивирана је комплетна документација и сваки допис или писмо које је имало везе са њим. У наредном периоду остаје да се фестивал пребаци комплетан видео запис а билтен са фестивала очекује се у наредном периоду и биће стављен друштвима гуслара на располагање као и архивиран у СГС-у. Напомињемо и то да је медијска подршка од стране Републике Српске, Црне Горе и Србије од стране локалних, регионалних па и РТС била од значаја.

19. фестивал гуслара у Тополи радили смо упоредо спремајућу фестивал младих. Свакодневно се манифестацији поклањао велики број сати и телефонских позива. Фестивал је био комплекснији и захтевнији са много учесника, тачније 121 пријавом, од којих је 103 учесника жребано на аудицији од којих је званично учествовало 62 гуслара. Архива је по оценама сарадника и члановима жирија и техничке комисије добила високу оцену као никада до сада прецизно заведена, архивирана, означена. Далеко је олакшала сваки следећи корак у раду. И на овом фестивалу техничка подршка је била од стране агенције. Био је то велики инапоран рад али са огромним учинком. Сви учесници, стручни жири на време је обавештен о свакој промени, сваничним дописом и упућен у потпуно дешавање уз све достављене акте који су потребни за одржавање и спровођење фестивала. Сва друштва су обавештена о детаљима, променама, стручним телима и новим актима (Статутом и Пропозицијама). Скренута је пажња о правилима и поштовању аката. Све пријаве су пристигле у агенцију на време уз максимално залагање учесника да испоштују време, пријаве и обавештења. Направили смо обавештајни сервис тако да смо били отворени за сва питања и отклањање неправилности и потешкоћа. Домаћин је уложио велике напоре да испоштује велики број гостију, да фестивал буде пропраћен штампаним билтеном, добром сценографијом, озвучењем, вредним наградама и снимљен у видео запису. Обезбеђен је ручак за велики број гостију. Сарадња са домаћином је представљала право задовољство. Велики допринос у организацији фестивала је био самих чланова и распорешених обавеза. Велика подршка града Тополе и председника општине Топола који нас је љубазно угости и прихватио према могућностима општине да подржи фестивал. Такође велику част и подршку је дао и Културни центар Топлола у чијем простору се одржала манифестација. Делегација састављена од председника и секретара СГС и чланова ДГ Карађорђе посетила је представнике општине Топола и Културног центра и договорило сарадњу. Такође велики број пријатеља друштва који су помогли реализацију фестивала. Огромно залагање домаћина Боре Букелића, Светолика Лазовића, Милорада Костића, Драгана Губеринића, председника Раденка Рмуша, и представника Српске Круне довело је до успешности фестивала. Појединачно са сваким чланом секретар је остварила фантастичну сарадњу и била на располагању да се укључи у рад и олакша архивом и техником припреме. После фестивала документација је архивирана у посебне регистраторе и том приликом су постављени стандарди како један фестивал треба и мора да буде архивиран. На сарадњи фестивала укључен је велики број академских сарадника и познаваоца гусларства. Улагање у организацију фестивала у сва три савеза вршена је из сопствених средстава представника или спонзора.

Господин Милутин Шарац као контролор два одржана фестивала направио је посебан извештај о спровођењу и организацији као и мањкавости истих. Извештај је заведен у архиви СГС. Снимци са фестивала у Краљеву и Тополи накнадно ће се користити у серијалу већ договорених емисија о гулама и СГС на РТС –а.

АРХИВА ЕПСКИХ НАРОДНИХ ПЕСАМА

Проучавајући донете Пропозиције 11 издање, секретар као учесник и члан техничке комисије на уз консултацију председника Радована Пековића и сарадника Милутина Шарца и неколико сарадника из друштва ДГ Карађорђе и ДГ Жича која су била домаћини фестивала, установљена је чињеница да тенничка комисија неће моћи да испоштује Пропозиције јер нема техничких могућности. С обзиром на велики број пристиглих пријава и песама, требало је поседовати архиву епских народних песама из Вукове и Његошеве збирке, интегралне текстове како би проверили пријављене текстове. Такође стигао је велики број пријава са ауторским песмама које такође не постоје у архиви. Приоритет у раду агенције је био да у наредних 7 дана сакупи што већи број песама и збирки како би се направила архива интегралних записа. И уз велики рад и проведено време и одличну сарадњу и одобрење Проф. Андреја Фајгеља да користимо његов лични сајт на коме се налазе Вукове, Његошеве, Бећировићеве и збирке Института САНУ, остало је нерешено питање ауторских текстова. Да би поступили исправно и да не оштетимо ни једног пријављеног учесника и поред прикупљених епских песама из Вукове, Његошеве и Бећировићеве збирке, на седници ИО Савеза српских гуслара у присуству свих чланова из три савеза и председника господина Раје Војиновића донета је одлука да се замрзне део члана из Пропозиција који се односи на Интегрални део текста песме на две године и искључиво примењују мере + 0.04 уколико је пријављена епска песма из Вукове и Његошеве збирке а казнена мера од – 0.3 уколико гуслар не отпева пријављене стихове или отпева више стихова. На фестивалима је техничка комисија испоштвала Пропозиције и Одлуку донету на седници ИО ССГ.

Сакупљене песме сачуване су у електронској форми и у наредном периоду направили план за прикупљање ауторских текстова песама, збирки и реализацијом Интернет презентације постави све песме на портал како би учесници могли да у својим Пријавама откуцају и науче само интегралне текстове и пријаве само оне песме које СГС буде поседовао у архиви. У извештају је приказан комплетан запис од 1254 наслова и 100 – тину сакупљених песама.

САРАДЊА

У излагању је већ поменита сарадњу са медијима, друштвима, Листом Гусле, академицима, Проф. Андрејом Фајгељом, Министарствима и другим институцијама. СГС је у протеклих годину дана имао веома значајну и успешну сарадњу да Дијаспором а нарочито са Друштвом гуслара из Кичинера. Редовно смо били у контакту са господином Славољубом Симићем и Драганом Владичићем. О свим дешавањима редовно их изјашњавали као и то да је по први пут из Дијаспоре господин Симић био члан Извршног одбора. Висока оцена је дата од стране представника друштва из дијаспоре на рад председника и секретара друштва и појединаца, на дешавања и увођење реда и враћање статуса гулама тамо где им је место. Према својим могућностима подржали су учешће у раду, консултацијама и новчаном помоћи побратимском друштву Карађорђе из Крагујевца, око одржавања фестивала у Тополи. Својим присуством на фестивалу показали су заинтересованост за напредак и развој СГС. Коменатри о

стране господина Симића на дешавања на Скупштини су унела дозу забринутости и разочарења да један квалитетан рад и исправан пут узалуд не пропадне. Својим ставом и дописом су реаговали и дали подршку господину Радовану и секретару.

Министарству просвете и образовања РС послали смо допис да се у градиво како музичко васпитање тако и у наставни програм мислећи пре свега на БУКВАР, у коме се под словом „Г“ уместо гуске треба наћи инструмент гусле. Да се оснују више етно одсека у оквиру музичких школа у оквиру којих би се изучавали жичани инструменти међу њима и гусле, Пример смо навели Музичку школу Стеван Мокрањац из Краљева и понудили сву расположиву младу снагу и врсне познаваоце гусала као најбоље промотере и предаваче. Много тога се у СГС-у дешавало први пут. Можда су управо те ситуације које су чланови друштва дочекали неспремни изазвале реакције којих нису ни сами свесни у којем правцу воде СГС и гусле. По прву пут је једна жена секретер савеза и брине о гуслама. Затим веома важна личност из света етномузикологије се такође активно и разумно како само то нећа професионалност налазе укључила жена, госпођа ДР Данка Лајић Михајловић. Жена која коментарише и пркоси мушкарцима на Скупштини, можда мало неумесно и не у правом тренутку, али врло борбено износи свој став и виђење. Активно учешће младе Бојане Пековић на фестивалима које нажалост и поред велике љубави према њој самој, професионално не наилази на центлменско понашање старијих гуслара.

САРАДЊА СА МЛАДИМ ГУСЛАРИМА

У свом напорном раду свакодневно смо се трудили да проширимо круг сарадника у тиму тако да нисмо запоставили ни млађе ништа мање успешне гусларе који су нам радо излазили у сустрет и поделили информације како о свом животу, раду тако и о догађањима у гусларству. Прикупљали смо њихове биографије и објавили их на профил савеза. Наравили посебне фолдере за њих. Предложили смо план за израду пројеката за издавање ЦД-ва или публикација. Желели смо да им максимално будемо на располагању како пословно тако и приватно, спознајући вредност њиховог залагања и лепоту њиховог гуслања. Да би били спремни за такве подухвате, припремили смо пилот пројекат за издавање ЦД-а који би могао да се искористи и примени на било којег гуслара. Као једина млада дама у гусларству, чији смо рад добро упознали, дивили се њеном квалитету, тим из агенције је својом вољом изабрао за пилот младу даму г-ђицу Бојану Пековић и независно од СГС, урадили смо пилот пројекат. За израду пројекта су нам били потребни савети стручњака из етномузикологије, музичке школе, њеног досадашњег рада и издатих цд-ва. Месед дана смо радили на прикупљању података, имајући при том срећу да кандидат има богату биографију, истанчано искуство у гусларству и већ издати цд као примерак квалитета и опредељења. Као једини циљ смо имали промоцију гусала кроз рад младих гуслара, квалитет певања и промовисања епских и изворних песама. Промовисање материјала младих у школама гусала и музичком образовању. Послали смо пројекат на конкурс. По завршетку конкурса и поделе средстава представници министарства су нам одговорили да је пројекат задовољио конкурс, да је детаљно урађен али да није било средстава да подрже пројекте тог профила. Резиме овог пројекта да се агенција успешно доказала да је у могућности да направи и у будућем времену усаврши овакве пројекте и понуди младим гусларима. Средства очекивана од пројекта делом би била намењена издавању квалитетног цд младе даме а делом промовисање младих гуслара у музичким школама, где би као део часа могли да својим вршњацима покажу лепоту епске, српке изворне песме и жичаног инструмента ГУСЛЕ.

ЧЛАНАРИНА

По прописаном акту СГС сва друштва су у обавези да у текућој години уплате чланарину СГС, као и да измире обавезе за предходне године. За период 2010.- 2011.година, односно за мандат господина Радована Пековића, само неколико друштава је испунило обавезу плаћања чланарине. Тачније за 2011. годину: ДГ Цар Лазар, ДГ Стара Херцеговина, ДГ Милан Топлица, ДГ Вук Карацић, ДГ Милана Тепић из Београда, ДГ Карађорђе Крагујевац, ДГ Први српски устанак Аранђеловац, ДГ Танаско Рајић, ДГ Вук Карацић Лозница, ДГ Жича Краљево у износу од 3.000 динара, УГВ у износу од 7.000,00 динара. За 2010. годину Милош Обилић, Цар Лазар, Први српски устанак Аранђеловац.

Донације савезу уплаћене су од стране друштва ДГ Стара Херцеговина за куповину преносног хард диска за архиву СГС у вредности 14.000.00 динара и донација од 10.000.00 динара

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

Преузимањем СГС председник је затакао на рачуну СГС, нултно стање. Агенцији су за 11 месеци уплаћена средства у вредности 50.000.00 динара која су се користила за куповину потрошног материјала, пројекте, поштарине, цд-ове, регистраторе, фасцикле интернет и презентације у ел. форми, израда печата и факсимила. У архиви савеза постоји забележена свака фактура и признаница у којој је потрошен новац.

Председник је из личних средстава уложио око 100.000.00 динара како за путне, административне, телефонске трошкове, за потрошни материјал, 10 послатих телеграма у име СГС јер је водио рачуна да се у свакој доброј или лошој животној или пословној прилици нађе својим пријатељима. Сва присуства манифестацијама била су у личној режији. Средства која у наредном периоду буду додељена од стране Министарства за културу, агенција ће према пројекту приступити почетној фази израде Интернет презентације. Закупиће потребан простор за портал и домене, затим потребне инсталације за имплементирање материјала и поставити промоцију друштава, историју савеза, листа гусле и колико буде у могућности видео материјале са фестивала. Урадиће потребну припрему за другу фазу и професионалну оптимизацију за квалитетну претрагу сајта који је посвећен гуслама. Подједнако желимо да пружимо могућност и друштвима у Србији и Дијаспори заступљеност на порталу. Представићемо и друга два савеза у кратким презентацијама и њихов рад као и друштва у оквиру њих. Очекујемо да рад на порталу започенемо у августу месецу. То је за сада једина предност на конкуренцију која жели да заштити гусле.

АГЕНЦИЈСКИ АГАНЖМАН И ЦЕНА РАДА (извештај секретара)

Посао једног менаџера се у пракси плаћа по сату. Узалудно је прецизно прерачунавати број сати и минута уложених у овако озбиља и комплексан рад као и бројати силне листове папира који су потрошени у раду. Као неко ко се у животу труди да буде реалан и скроман а вредно сам радила и учила о гуслама и раду СГС, потрудићу се да изведем просек свог доприноса савезу иако ни једном за 11 месеци нисам рекла НЕ, нисам одложила посао и ништа ми није било прече, а разлог је искључиво тај јер сам радила из срца и свакога радног и нерадног дана део себе поклањала гуслама. У свој пример обрачунала сам умни и физички рад, наводим 25 радних дана и пола радног времена, иако смо радили

свакодневно без временског ограничења. Рачун не изводим због доказивања и не улазим у то колико је ко до сада улагао и допринео гуслама већ желим да појасним свима да сваки рад има цену, питање је само колико ко то вреднује.

11 месеци x 25 радних дана x 4 сата дневно x 500,00 динара (цена менаџера по сату) = 550.000,00 динара

Трошкове телефона и сви путни трошкови нису приказани и не улазе у цену. Ако од овога наведеног износа одузму плаћена средства од стране савеза и то за потрошни материјал, онда је улагање од стране агенције и залагања запослених, око пола милиона динара иако је то само просечна рачуница да не говоримо о реалном доприносу и важности урађеног.

Колика је скромност овог тима, а колико сам допринос СГС могу потврдити живи сведоци како колеге тако и сарадници, који могу сведочити да је стрпљење било изнад свих могућих граница када је тим до касних сати и око поноћи чекали поједине одговоре и инструкције од професионалних сарадника, професора, етнолога, само да би пројекат био успешнији а они су само тада могли да поклоне пажњу пројекту. Колико стреса и нервозе су сакупили у себи због неодговорности и немарности појединаца. Колико пута ису контактирали представнике друштава за информације. Свој образ и залагање које су заложили код својих пријатеља и сарадника да се заузму и помогну то никада нису споменули. Присутствовали низу семинара и уложили сопствена средства за котизације како би више сазнали о заштити нематеријалне баштине, потребама пројекта према ЕУ и УНЕСКУ.

Снага разума и воље је победила. Жеља за сопственим усавршавањем је донела необориве резултате.

Уколико још увек има сумњи и неповерења, поставља се јасно и гласно питање свима: Ко је уложио из свог џепа и сопственим знањем за овако кратак временски период толико свог рада и новца дао гуслама? Долазим до закључка да би вероватно оволики рад и труд имао већу вредност у очима појединаца да су свој рад наплатили. Уколико буду заслужили поверење да наставе свој рад они сигурно више неће бити потпуно бесплатан и обезвређивани ни од чије стране јер су свесни шта, колико могу, знају и умеју. Уколико СГС и његови чланови установе потребу за агенцијским радом, менаџментом и оваквом сарадњом са секретаром, убудуће ће у својим прописима и одлукама морати да урачунају и издвајају на нивоу друштва средства за ангажовање истих како би рад СГС брже напредовао и донео свима резултате и вредности а највише гуслама.

ДОПИСИ ДРУШТАВА И ПОДРШКА РАДУ СГС

Доласком појединих представника друштава у агенцији и увидом у њен рад и допринос СГС, у архивирање и електронску архиву отвара бољу сарадњу између агенције и друштава. На адресу агенције стижу и званични дописи, писма са подршком да наш рад има огроман значај и допринос у даљем раду СГС и да по први пут виде огромну разлику и напредовање у даљем раду. Нарочито после одржаног фестивала у Тополи и неопозиве оставке председника СГС господина Радована Пековића, многобројна друштва из целе Републике Србије и других савеза упутили су како телефонским путем тако и писаним своју подршку и показали забринутост уколико се стане са овако организованим радом, при том свесни пређашње и садашње разлике и могућностима које су се пружиле гуслама.

Нека од писама налазе се у штампаном и електронском облику у архиви савеза. Своје виђење читаве ситуације изнела је и ДР Данка Лајић Михајловић која је упутила писмо СГС и данашњој Скупштини. Међу послатим дописима налазе се: писмо ДГ Карађорђе, писмо члана ИО Светолика Лазовића, ДГ Жича, писмо господина Десимира Мрдовића лично господину Радовану Пековићу, писмо ДГ Цар Лазар, писмо дг Јабланица – Медвеђа, писмо ДГ Танаско Рајић – Чачак које је инсистирало да томе да писмо буде прочитано на Скупштини СГС, писмо моје маленкост које није упућено као подршка ни председнику а самој себи га не могу упутити јер нисам себична и сујетна особа, упућено је СГС и свим његовим члановима и свим гусларима а нарочито учесницима фестивала и ако имате имало времена волела би да га прочитам јер сам га писала из душе и чиста образа крајње неутралног става, затим лично писмо господина Пековића, односно извештај о раду и сагледавање дешавања у СГС и предлог Скупштини СГС од стране ДГ Марко Миљанов – Кула. СГС су такође од стране ДГ из Београда достављени и предлози за измену и допуну Пропозиција као 12. издања и записник са Седница одржаних 02. и 10. јуна 2011. године. У извештају су јасно изнели предлоге кандидата за будућег председника СГС-а.

ПРИЛОГ

У току 2011. године агенција је урадила неколико пројеката који су у уској мери са Заштитом нематеријалне баштине. Таков један пројекат је подржало Министарство културе РС, под називом Стари занати – од предака за покољења. Реч је о серијалу емисија о старим занатима који изумиру а који су осликали нашу прошлост и створили нам будућност. У оквиру 30 емисија у серијалу једна емисија би била посвећена ГУСЛАМА, вредним мајсторима за израду овог жичаног инструмента, затим пласирање и промовисање гусала и младих гуслара. Почетак пројекта очекује се од септембра месеца. Овом емисијом СГС и гусле добијају видео материјал у трајању од 45 минута као добру причу и промоцију читаве приче гусала и СГС. Агенција има договоре са регионалним и локалним тв станицама за емистовање серијала, тако да ће гусле коначно имати праву тв промоцију.

РЕЗИМЕ

Као неко ко је дубоко закорачио у свет српске баштине, гусала и гусларства и вредно радило и сваки део себе несебично давао гулама, не могу проценити колика је тачно моћ гусала и колика је вредност урађенога. Знајем да су гусле моћне и да свако ко им само име изговара требао би водити рачуна када реч гусле употребљава и који му је разлог разговора о њима. Остало господо процените сами.

Извештај поднео:
председник СГС
Радован Пековић

Записничар:
секретар СГС
Мирјана Ивановић